

Energi- og miljøkomitéen
Stortinget
0026 Oslo

energi-miljoe@stortinget.no

19. mai 2016

Vår ref. Ispill til Mid St 25   Deres ref.
(2015/2016) Kraft til
endring

Innspill til Meld.St. 25 (2015-2016) Kraft til endring - Energipolitikken mot 2030 (Energimeldingen)

NITO - Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon er Norges største organisasjon for ingeniører og teknologer med over 80 000 medlemmer. NITO er opptatt en helhetlig energipolitikk, der forsyningssikkerhet, miljø/klima og næringsutvikling må ses i sammenheng.

NITO mener det er en rekke gode forslag i Energimeldingen, og at det er fornuftig av Regjeringen å prioritere følgende fire hovedområder for energipolitikken mot 2030:

- Styrket forsyningssikkerhet
- Lønnsom utbygging av fornybar energi
- Mer effektiv og klimavennlig bruk av energi
- Næringsutvikling og verdiskaping gjennom effektiv utnyttelse av lønnsomme fornybarressurser.

Vi vil imidlertid understreke at kompetanse er nøkkelen til å lykkes på alle disse områdene.

Norsk energiforsyning står overfor store utfordringer de nærmeste årene, knyttet til blant annet behov for investeringer i nett, opprustning av gamle vannkraftverk og strengere krav til forsyningssikkerhet og beredskap. Framtidige regulatorer må ha nødvendig kompetanse og ressurser til å føre forsvarlig tilsyn med aktørene, og eierne må ha tilstrekkelige ressurser og nærhet til kundene og lokalsamfunnet til å ivareta behovene for investeringer, drift og vedlikehold og beredskap. I årene som kommer vil tilgang på kompetente medarbeidere være en kritisk faktor for å ivareta de omfattende oppgavene bransjen står overfor. Verdifull kompetanse i norske ingeniør- og teknologmiljøer må dessuten tas i bruk for å redusere norske klimagassutslipp. På veien mot et lavutslippssamfunn trenger Norge dyktige ingeniører og teknologer.

NITOs medlemmer innen energibransjen/kraftforsyningen har en gjennomsnittsalder på over 50 år, og rekruttering til bransjen har vært utfordrende. Fremover vil rekruttering til og vedlikehold av kompetansen innen næringen være avgjørende. NITO mener myndighetene og næringen i fellesskap må iverksette tiltak for å gjøre næringen attraktiv for unge – med spesielt fokus på kvinner. Dessuten bør det i forbindelse med den pågående omstillingen i petroleumssektoren legges til rette for nødvendige omskolering av ingeniører fra denne sektoren til energibransjen.

NITO er skuffet over manglende oppmerksomhet om behov for kompetanse i Meld.St.25, og vi kan ikke se at ordet «ingeniør» er nevnt en gang i meldingen. På tross av gjennomgående fokus på teknologiutvikling, -implementering og –drifting, og eget kapittel om ny teknologi i det norske kraftsystemet, er det ingen vektlegging av den kompetansen som er nødvendig for å gjennomføre dette.

Regjeringen påpeker i Energimeldingen at «vannkraften er ryggraden i norsk energiforsyning». NITO støtter Regjeringens mål om å videreutvikle vannkraft som primær fornybarkilde og bærebjelke i kraftsystemet.

At vannkraften er bærebjelken må imidlertid ikke bety at vi ikke også skal satse på andre fornybare energikilder. NITO mener investeringsfondet for fornybar energi er et interessant tiltak, spesielt sett i sammenheng med at elsertifikatordningen avvikles fra 2021. Men etter NITOs oppfatning inneholder Energimeldingen dessverre ingen klar og helhetlig plan for hvordan Norge skal bruke fornybar energi for å erstatte fossile energikilder og redusere klimagassutslippene. Her hadde vi håpet på større ambisjoner fra Regjeringens side.

NVEs nasjonale varedeklarasjon for kraftleveranser hindrer norske bedrifter fordelen som tilgangen på fornybar kraft gir, fordi varedeklarasjonen i dag baseres på europeisk handel med opprinnelsesgarantier. NITO mener NVEs varedeklarasjon må endres til å speile den fysiske leveranse av kraft. Norske virksomheter må få fordelen av landets rike tilgang på fornybar kraft, for å sikre verdiskaping, og at vår klimavennlige omlegging og konkurransekraft også kan dokumenteres på en enkel og korrekt måte med NVEs varedeklarasjon for kraftleveranser.

Vi ber derfor komiteen sikre at NVE fra 2016 utelukkende bruker den nasjonale produksjonsstatistikken som grunnlag for den nasjonale varedeklarasjonen. NITO **ønsker** også at Energi- og miljøkomiteen ber regjeringen aktivt arbeide for å få fjernet hele ordningen med opprinnelsesgarantier i revisjonen av EUs Fornybardirektiv. En utdyping av dette er oversendt komiteen i et felles brev fra 10 organisasjoner fra henholdsvis norsk næringsliv, fagbevegelse og miljøbevegelse.

Som EØS-medlem er Norge forpliktet til å tilpasse oss EUs tredje energimarkedspakke. Denne tilpasningen må etter NITOs syn skje innenfor rammene av en langsiktig strategi som ivaretar nasjonale behov med hensyn til sikker energiforsyning og demokratisk styring over feltet. Implementeringen av EUs tredje energimarkedspakke i EØS-avtalen må etter NITOs syn skje på en måte som sikrer hensynet til nasjonal kontroll gjennom offentlig eierskap over kritisk infrastruktur. Etter NITOs oppfatning er det en svakhet ved meldingen at den kun gir en beskrivelse av Energiunionen, men ikke drøfter Energiunionens betydning for de norske institusjonelle ordningene om eierskap, konsesjonssystem og skatt, eller Norges særegne rolle som eneste energieksportør innenfor EU/EØS.

Flere av forslagene i Energimeldingen vil kunne få alvorlige konsekvenser for husholdninger, kommuner industri og næringsliv for øvrig. Eksempelvis legger regjeringen opp til at dagens ordning med konsesjonskraft kan opphøre. Dette vil medføre store inntektstap for mange av landets kommuner, uten at konsekvensene er tydelig kommunisert i Meld.St.25. Effektene av bygging av krafteksportkabler til utlandet, og å la private selskaper eie kablene mener NITO heller ikke er tilstrekkelig utredet. Effekten på kraftprisen og konsekvenser for kraftforedlende industri, annet næringsliv samt offentlig sektor burde etter NITOs syn vært grundig utredet.

Det har gått 17 år siden siste energimelding, og det var på høy tide å få en ny melding om Norges helhetlige energipolitikk på plass. NITO opplever imidlertid at det gis altfor kort tid til prosessen rundt behandlingen i Stortinget. Det er synd at det egges opp til en så rask behandling av en så betydningsfull melding, samt at det ikke gjøres fullstendige konsekvensanalyser av enkelte av forslagene.

Vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Steinar Sørli
Generalsekretær